

NetPoulSafe

HANDBOEK MET ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN

Dit project is gefinancierd door het onderzoeken innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. 101000728 (NetPoulSafe)

OPLEIDING EN TRAINING VOOR PLUIMVEEHOUDEERS

INHOUD

	Titel	paginanummer
1	Pluimveehouders coachen naar een betere bioveiligheid	1
2	Opleiding voor pluimveemedewerkers tijdens coaching	4
3	Participatieve aanpak om pluimveehouders beter te ondersteunen met bioveiligheid	8
4	Live workshops als ondersteunende maatregel voor de implementatie van bioveiligheid op boerderijen	11
5	Verbeter je bioveiligheid met je Multi-Actor bedrijfsgezondheidsteam	13
6	Assistentie ter plaatse van de dierenarts	16
7	Theoretische/practische bioveiligheids cursussen voor pluimveehouders	18
8	Opleiding en training voor pluimveehouders	21
9	Training voor pluimveehouders over bioveiligheid	22
10	Individuele begeleiding voor pluimveebedrijven met een afzet via de korte keten	25
11	Leer jezelf en je team kennen om goed van start te gaan met de samenwerking	28
	Lijst van auteurs	31

NetPoulSafe

Pluimveehouders coachen naar een betere bioveiligheid

Hoofdpunten

- Coaching
- De attitude van de veehouder
- Bioveiligheid op het bedrijf

Coaching helpt de pluimveehouder met het onderzoeken en zelf ontdekken van oplossingen voor zijn bedrijf.

Het verschil tussen adviseren en coachen:

ADVISEREN

- Eenrichtingsverkeer van adviezen
- Weinig interactie
- Gericht op het beantwoorden van een specifieke vraag

COACHEN

- Open vragen
- Interactie tussen veehouder en dierenarts/adviseur/coach
- Oplossingsgericht op lange termijn

Figuur 1. De coach, de facilitator, de dierenarts en de vleeskuikenhouder tijdens een coachingsessie. Coaching is de geselecteerde ondersteunende maatregel voor België in NETPOULSAFE.

Als coach, moet je in staat zijn om het volgende te doen:

- Het stellen van de juiste vragen.
- Vaststellen wat de veehouder/ dierenarts/ adviseur wil bereiken.
- Hun sterke punten en waarden aanmoedigen.
- De pluimveehouder zich verantwoordelijk voelen voor de uitdagingen op hun bedrijf
- Zich richten op de toekomst in plaats van het verleden.
- Een goede luisteraar zijn.
- De huidige situatie of het probleem in kaart brengen
- De doelen bepalen om een actieplan op te stellen.

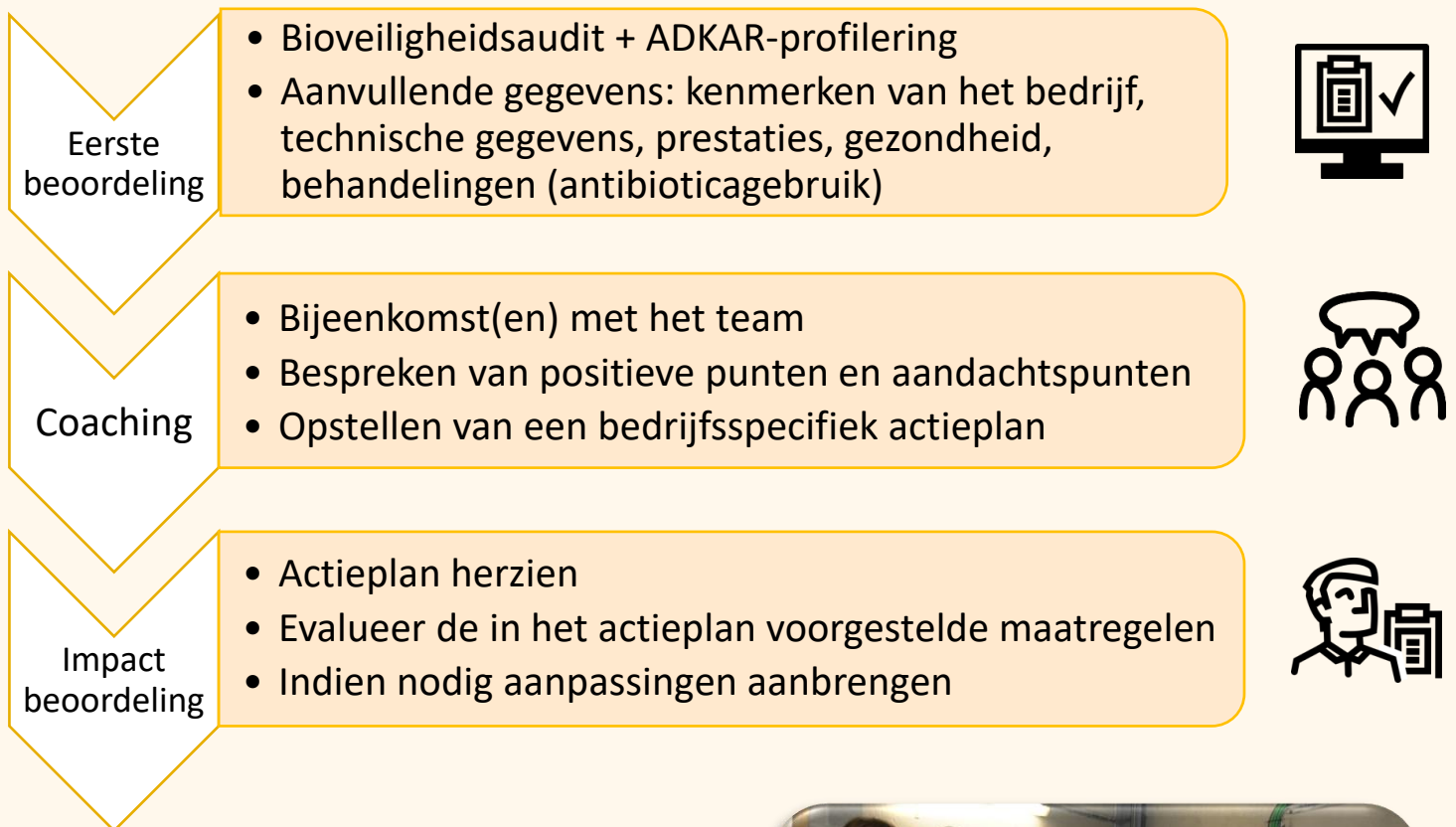

Figuur 2. ADKAR model

Het aan de veehouderij sector aangepaste **ADKAR**-model voor verandermanagement kan worden gebruikt als uitgangspunt voor coaching om de attitude en het gedrag van landbouwers ten aanzien van bioveiligheid te beoordelen.

Aan het einde van het gesprek maakt de coach een samenvatting.

Figuur 3. Overzicht van de stappen van coaching

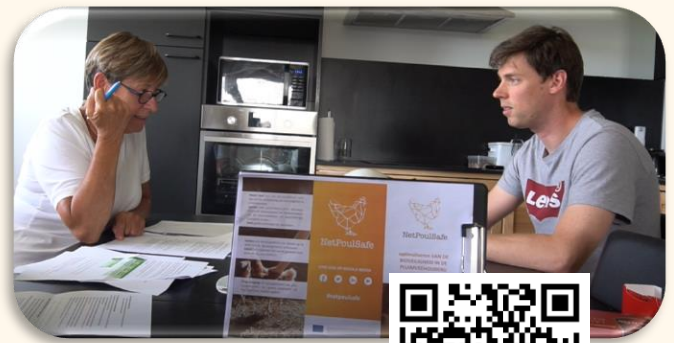

Voor een succesvol coaching resultaat:

- Moet de veehouder zijn/haar onjuiste werkgewoonten, routines en bedrijfsvoering willen veranderen.
- Moet de veehouder een uitdagend proces van gedragsverandering doormaken.
- Moet de veehouder de veranderingen volhouden en niet terugvallen in de oude werkrouines en gewoonten.
- Moet het actieplan periodiek worden herzien.

Figuur 4. Eerste beoordeling van het bedrijf en verzameling van gegevens vóór de coaching

Figuur 5. Coaching met Hilde Van Meirhaeghe (VETWORKS)

Meer informatie:

- QR code van de podcast -> <https://youtu.be/T2ZEVrfTuEM>

- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

NetPoulSafe

OPLEIDING VOOR PLUIMVEEMEDEWERKERS TIJDENS COACHING

HOOFDPUNTEN

- **Cursus/workshop helpt het bewustzijn van bioveiligheid onder werknemers te vergroten**
- **Creëren van een sfeer van discussie tussen de manager en de werknemers met als uiteindelijk doel het verbeteren van de bioveiligheid van de boerderij.**

Het wordt aanbevolen om op boerderijen met een aanzienlijk aantal werknemers, na de conventionele coaching van de bedrijfsleider (boer), een interactieve training/workshop te houden met deelname van de werknemers die betrokken zijn bij bioveiligheid op de boerderij, evenals de eigenaar van de boerderij.

De OPLEIDING van ongeveer 1 uur bestaat uit:

1

CONCEPT EN BELANGRIJKHEID VAN BIOVEILIGHEID

2

BIOVEILIGHEIDSMATREGELEN

3

NIEUWE BIOVEILIGHEIDSMATREGELEN

1

CONCEPT EN BELANGRIJKHEID VAN BIOVEILIGHEID

Een kort overzicht van het concept bioveiligheid met nadruk op het belang ervan, met nadruk op de gevolgen voor:

-**Voedselveiligheid:** bijvoorbeeld Salmonella, intoxicaties en het verband tussen bioveiligheid op boerderijen en salmonellose bij mensen.

-**Volksgesondheid:** met voorbeelden van de gevolgen van antibioticaresistente bacteriën en een mogelijke pandemie veroorzaakt door een mutatie van vogelgriep.

-**Boerderij economie.** met foto's van hoge sterftcijfers als gevolg van de introductie van Aviaire Influenza op de boerderij en met uitleg over de gevolgen van de introductie van aviaire pathogenen voor de productie en economie van de boerderij.

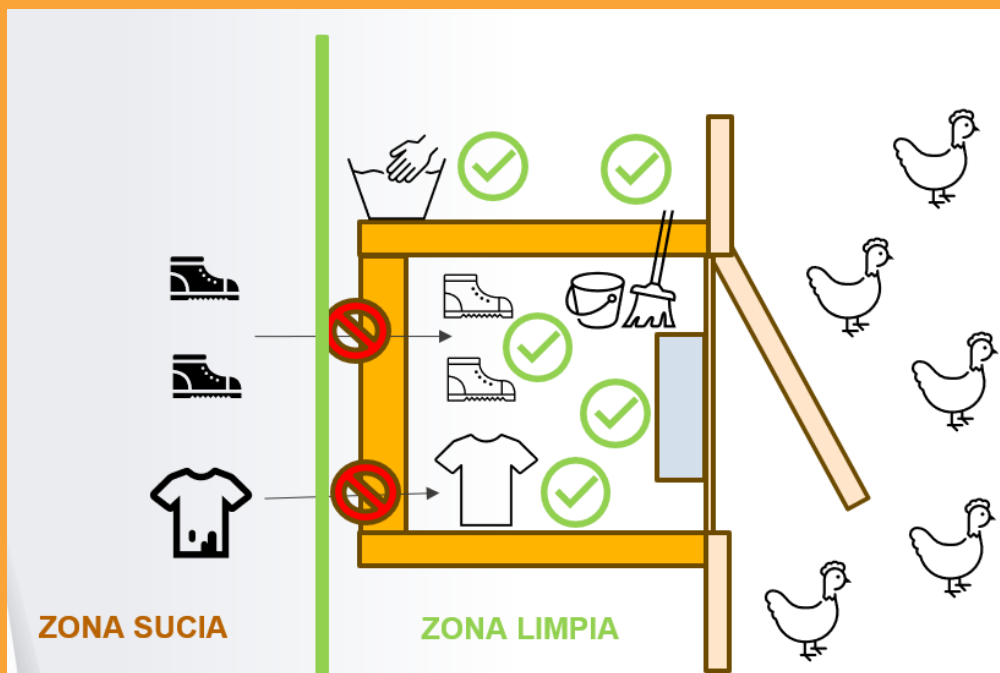

2

BIOVEILIGHEIDSMATREGELEN

Een overzicht van de basis:

- Externe bioveiligheidsmaatregelen: hygiënische toegang voor personeel en voertuigen, mest- en karkasbeheer, enz.)
- Interne bioveiligheidsmaatregelen: Huishygiëne Slot: kleding, schoeisel, handdesinfectie, specifieke materialen voor elke stal, evenals correcte reiniging en desinfectie.

3

NIEUWE
BIOVEILIGHEIDSMATREGELEN

Een uitleg van de nieuwe bioveiligheidsmaatregelen die op de boerderij moeten worden geïmplementeerd (nadat het actieplan vooraf met de boer is overeengekomen), waarbij het belang ervan wordt benadrukt en ook hoe ze correct moeten worden gebruikt. Aangezien de eigenaar van de boerderij ook deelneemt aan de workshop, kunnen sommige werknemers verbeteringen of manieren voorstellen om de maatregelen uit te voeren (en zo deelnemen aan de coaching), waardoor een sfeer van discussie ontstaat tussen de manager en de werknemers met als uiteindelijk doel de bioveiligheid van de boerderij te verbeteren.

De coaching in combinatie met de interactieve training/workshop voor de werknemers kan een grote hulp zijn om risicofactoren voor het binnendringen van pathogenen vanuit boerderijen op te sporen, om verbeteringen door te voeren en om het bewustzijn van zowel de boer als al zijn werknemers te vergroten.

Video over coaching in Spanje [hier](#)

podcast over coaching in Spanje [hier](#)

For more information:

- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

Participatieve aanpak om pluimveehouders beter te ondersteunen met bioveiligheid

Algemeen

Hoofdpunten

- **1 – Een participatieve workshop is een interessante methode om pluimveehouders te begeleiden bij veranderingsmanagement.**
- **2 - De bijeenkomsten, die worden geleid door een facilitator samen met een dierenarts of adviseur, bestaan uit een werkfase, een debat, en een actieplan. De volgende 3 fasen worden op bedrijfsniveau uitgevoerd: 1) diagnose, 2) follow-up en 3) eindevaluatie.**
- **3 – Deze methode is met succes toegepast op het gebied van bioveiligheid, waardoor de pluimveehouders hun praktijken en hun denkwijze konden veranderen.**

De participatieve aanpak: definitie en doelstellingen

- Vergeleken met opleidingen gegeven door adviseurs, stimuleren discussies met mede pluimveehouders het vinden van praktische en passende oplossingen beter.
- Hoewel het niet makkelijk is, **kan het helpen om gewoontes te veranderen**, of juist om bevestiging te krijgen van correct handelen.
- Het is waardevol om verschillende standpunten, motivaties, beperkingen en barrières van andere pluimveehouders te begrijpen.
- Het is zowel een attitude als een filosofie die aanzet tot leren, ontdekken en flexibiliteit.

4 factoren die een gedragsverandering kunnen verklaren

Structuur en verloop van een participatieve bijeenkomst

Organisatie

- Optimaal aantal deelnemers: 6-15
- Tijdsduur : ½ dag of 1 dag inclusief maaltijd
- Facilitator : dierenarts/ adviseur + een medebegeleider (die hiervoor is opgeleid)

Een getrainde facilitator weet hoe:

- De juiste (non)verbale houding aan te nemen; goed te luisteren;
- Te zorgen voor een gelijke spreektijd voor alle deelnemers;
- Conflicten/meningsverschillen tussen deelnemers te behandelen;
- Vertrouwen tussen deelnemers op te bouwen, open discussies te bevorderen;
- De tijdsduur van de bijeenkomst te managen.

Voorbeelden van technieken om uitwisseling te stimuleren:

- Brainstormen
- Rondetafelgesprekken
- « angel and daemon advocate »
- world café

Een goede voorbereiding is essentieel voor een succesvolle bijeenkomst:

- Keuze van een voldoende aantrekkelijk en concreet onderwerp
- Vóór de bijeenkomst nauwkeurig omschreven doelstellingen
- De deelnemers kiezen op basis van het onderwerp en de doelstellingen om de diversiteit van de uitwisselingen te garanderen. De veehouders moeten een gemeenschappelijk kader hebben (zelfde productieorganisatie/deelsector), en een gemeenschappelijke doelstelling om groepscohesie en vergelijking mogelijk te maken.
- Diversiteit van het publiek met "goede" en "slechte" praktijken om de discussie aan te moedigen.

Participatieve aanpak om pluimveehouders beter te ondersteunen met bioveiligheid

Voordelen voor de deelnemer:

- Groepsgevoel, professionele **erkenning**;
- Rijke discussies die tot oplossingen leiden en veehouders in staat stellen samen vooruitgang te boeken;
- De meerwaarde van uitwisseling met mede pluimveehouders;
- Het besef dat andere veehouders met dezelfde problemen te maken hebben.

Voordelen voor de facilitator:

- Vertrouwen opbouwen;
- Vooringenomen ideeën onderkennen en corrigeren;
- Sommige pluimveehouders beter leren kennen en door de discussies geïnspireerd worden om goede ideeën in te brengen;
- Een rol spelen in de technische vooruitgang van de veehouders.

Example of use of the participatory approach in a 3-step process applied to biosecurity

De participatieve aanpak is bewezen succesvol te zijn voor pluimveehouders:

Door een proces van 3 stappen dat wordt toegepast op bioveiligheid, om de verandering op gang te brengen en te verankeren, in combinatie met individuele beoordelingen van de houding van de veehouders voor en na de bijeenkomsten.

In het Netpoulsafe-project zal de participatieve aanpak worden gebruikt in de pilotbedrijven in Frankrijk, om te werken aan het bioveiligheidsplan van het bedrijf, om enkele specifieke punten te verbeteren.

Meer informatie:

- Le Bouquin S., Koulete E., Kling-Eveillard F., Boudet S., Scoizec A, Rousset N., 2020. Biosecurity in poultry farming: a participatory approach to promote compliance with biosecurity measures. ICESSAH 2020 on Wednesday 11th to Friday 13th
- [Partage project](#)
- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

NetPoulSafe

LIVE WORKSHOPS ALS ONDERSTEUNENDE MAATREGEL VOOR DE IMPLEMENTATIE VAN BIOVEILIGHEID OP BOERDERIJEN

HOOFDPUNTEN

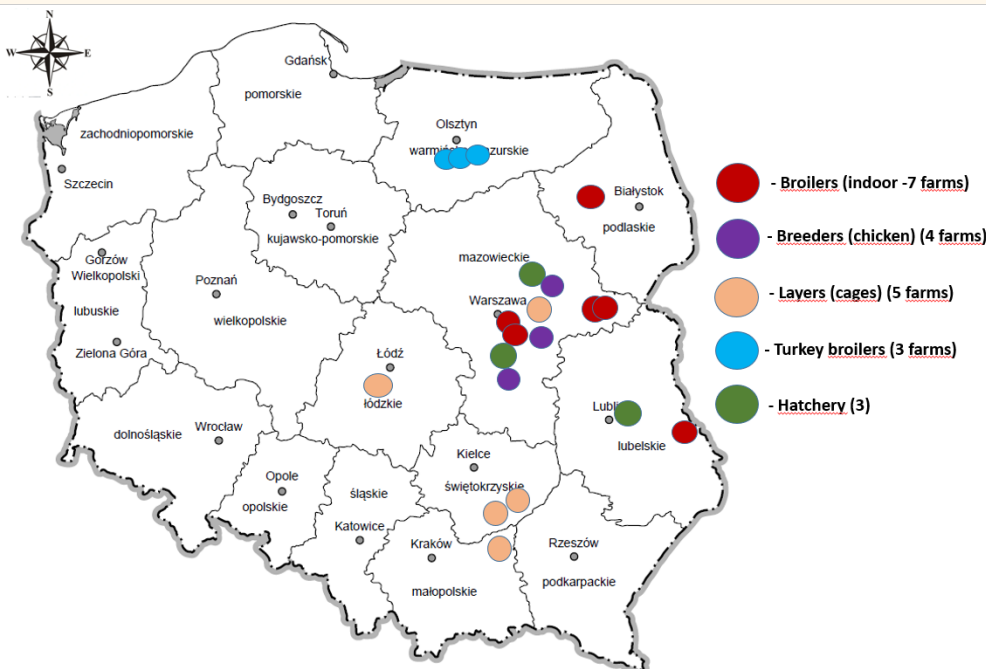
- Implementatie van ondersteunende maatregelen (OM) voor de naleving van bioveiligheid in de pluimveehouderij.
- Bioveiligheidstraining - live workshop als effectieve OM..

Bioveiligheidstraining - live workshop verwijst naar een ondersteunende maatregel (OM) die wordt gebruikt om een bepaald onderwerp te demonstreren, ideeën uit te wisselen en problemen op te lossen, waardoor de vaardigheden verbeteren en de motivatie, het bewustzijn en de kennis van Belanghebbenden toeneemt.

Deze ondersteunende maatregel werd geëvalueerd op 20 proefboerderijen in Polen.

Boerderijhouders, managers en adviseurs van verschillende producties: vleeskuikens, leghennen, fokkers, kalkoenen en broederijen namen deel aan de 1-daagse persoonlijke training onder leiding van een netwerkfacilitator van WULS (6 uur).

LIVE WORKSHOPS ALS ONDERSTEUNENDE MAATREGEL VOOR DE IMPLEMENTATIE VAN BIOVEILIGHEID OP BOERDERIJEN

De volgende onderwerpen werden gepresenteerd door uitgenodigde specialisten op het gebied van biobeveiliging en besproken met het publiek:

- externe en interne bioveiligheid op pluimveebedrijven en broederijen.
- wettelijke voorschriften
- Biocheck.UGent® scoring system.

Aan het einde moesten alle deelnemers een korte enkele keuze test afleggen en ontvingen ze het certificaat en het materiaal (op papier) van de cursus.

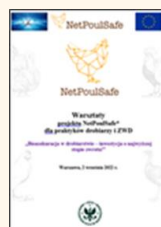
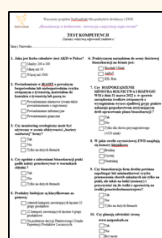

Fig. Leslokaal en publiek tijdens de training

Na enige tijd (minstens 6 maanden) werd de deelnemers gevraagd of het voor hen gemakkelijker was om de bioveiligheidsmaatregelen uit te voeren na de implementatie van de OM.

Volgens hen 'was deze OM nuttig en zijn veel aspecten van biosecurity duidelijker geworden', 'zou het jaarlijks moeten worden gehouden en zouden er meer onderwerpen moeten worden gepresenteerd en besproken', 'was het veel gemakkelijker om na te denken en lacunes te vinden in de biosecurity op de boerderij of het bedrijf', 'gaf de discussie met professionals en het delen van de ervaringen met andere belanghebbenden het vertrouwen dat de implementatie van praktijken voordelen zal opleveren'.

Ze valideerden deze SM op een schaal van 1-5: 20% van de PF waardeerde het als '5'; 30% als '4'; en 10% als '3'. Naar de mening van 10% van de PF was het moeilijk te evalueren, omdat er alleen kleine veranderingen in de bioveiligheid werden doorgevoerd, en 30% implementeerde geen enkele nieuwe maatregel

Meer informatie:

- NETPOULSAFE project: <https://www.netpoulsafe.eu>

Dit project is gefinancierd door het onderzoeken innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. 101000728 (NetPoulSafe)

12
NetPoulSafe

NetPoulSafe

Verbeter je bioveiligheid met je Multi-Actor bedrijfsgezondheidsteam

Algemeen

Hoofdpunten

- **1** Door een team van ondernemer, dierenarts en adviseur(s) samen te brengen, worden verschillende kennisbronnen samengebracht, waardoor de Multi-Actor bedrijfsgezondheidsaanpak een effectieve manier is om de bioveiligheid op pluimveebedrijven te verbeteren.
- **2** De toolbox van project DISARM is een hulpmiddel voor dit team voor een optimale organisatie van een plan van aanpak om de bioveiligheid te verbeteren.
- **3** Deze factsheet leidt je door de verschillende stappen van de Multi-Actor bedrijfsgezondheidsaanpak.

Stap 1

Breng uw groep en teamsamenwerking tot stand

Registreer basisgegevens voor diergezondheid, welzijn, productiviteit, bioveiligheid en antibioticagebruik

Stap 2

Stap 3

Bepaal uw doelen; stel realistische doelen met behulp van SMART-doelen stellen en praktische actieplanning

Voer wijzigingen door, registreer uw voortgang en bewaak belangrijke impactindicatoren

Stap 4

Stap 5

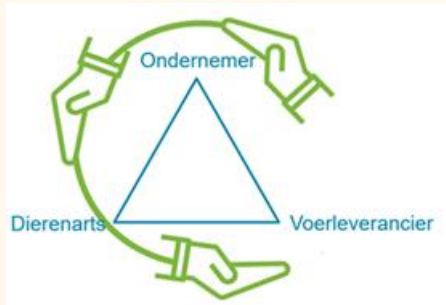
Evalueer uw voortgang, bespreek met uw team en pas uw actieplan hierop aan

Voordelen

- Drie personen weten meer dan één
- Samenhangend en gestroomlijnd advies in een actieplan op maat
- Gedeelde verantwoordelijkheid, motivatie en aansprakelijkheid door teamwork
- Ondersteuning van de ondernemer door andere teamleden bij het doorvoeren van de verandering
- De bedrijfsgezondheidsaanpak geeft structuur, meetbaarheid en overzicht van de voortgang

Stap 1: Je team samenstellen en succesvol samenwerken

"Samen bereikt iedereen meer"

Stap 2: Je uitgangssituatie in kaart brengen - dierprestaties en -gezondheid, bioveiligheid, antibioticagebruik en zelfevaluatie van het bedrijf

"Als je het niet kunt meten, kun je het ook niet beheersen"

Stap 3: Opzet van het actieplan (Plannen)

Voorbeeld: mijn medewerker gaat aanstaande maandag laarzen bestellen in de maten 36 tot en met 46, zodat alle bezoekers altijd laarzen zullen dragen zodra zij de pluimveestallen bezoeken.

Specifiek

betekent dat de beschrijving van het doel gericht is op een specifiek gebied voor verbetering

Measurable

de verbetering moet meetbaar zijn of er moet op zijn minst een indicator worden vermeld om de voortgang te beoordelen

Acceptabel

het doel moet voor alle betrokken partijen acceptabel zijn.

Realistic

het doel moet realistisch zijn om te bereiken met de gegeven middelen waarmee het team wordt geconfronteerd

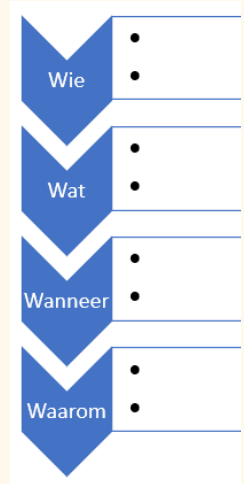
Tijdsgebonden

het tijdsbestek: begin van verbetering en tijdstip waarop de verbetering idealiter is gerealiseerd staat duidelijk vermeld in de beschrijving

Stap 4: Wijzigingen doorvoeren, voortgang registreren en de belangrijkste resultaten volgen (Doen)

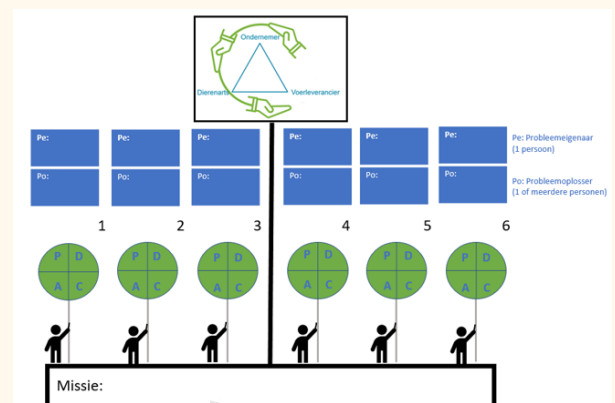
- Maandag: laarzen bestellen*
- Vanaf week 28: Ik zal controleren of alle bezoekers altijd laarzen dragen zodra ze de pluimveestallen bezoeken.*

Stap 5: Evalueer de vorderingen, bespreek ze met het team en pas het plan daarop aan (Controleren en Acteren)

Doel	Actie	Einddatum	Project Eigenaar	Project Uitvoerder	Status	Resultaat
Bioveiligheid ↑	Laarzen kopen	20/6/2022	Ondernemer	Medewerker	In uitvoering	Laarzen voor iedereen

“Houd alle bordjes in de lucht!” Uiteindelijk zullen meerdere SMART-doelstellingen met bijbehorende "Plannen-Doen-Controleren-Acteren (PDCA)-cirkels" door het Multi-Actor team worden gecreëerd om dichterbij de missie te komen (bijv. naleving van de bioveiligheid).

Meer informatie:

- Instructievideo: [\(1\) Netpoulsafe video on coaching – YouTube](#)
- Voorbeeldvideo: [Multi-actor gezondheidsaanpak op een bedrijf](#)
- DISARM Multi-Actor aanpak toolbox: [Toolbox – Disarm](#)
- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

NetPoulSafe

ASSISTENTIE TER PLAATSE VAN DE DIERENARTS

Hoofdzaken

- Het is belangrijk dat boeren een betrouwbare dierenarts hebben die hen adviseert over bioveiligheid.
- Een dierenarts geeft in Spanje advies bij overheidscontroles, het voorkomen van introduceren van ziekteverwekkers en routinecontroles.

Het is belangrijk dat alle pluimveehouders (vleeskuikens, kalkoenen, (op)fokkers, legkippen, eenden) een **betrouwbare dierenarts** hebben. In Spanje geeft een dierenarts niet alleen advies (over diermanagement, welzijn, productiecijfers en gezondheidsprogramma (vaccinaties, ontworming en behandelingen)), voert hij bemonsteringen uit en bereidt hij documentatie voor. De dierenarts geeft ook advies over **bioveiligheid**.

Advies van de bedrijfsdierenarts over de **correcte uitvoering of toepassing van bioveiligheidsmaatregelen** is een goede manier om veehouders te helpen, met name in de volgende gevallen:

1

Overheidscontroles

2

Introductie van pathogenen

3

Routinecontroles

1

Na vaststelling van tekortkomingen bij een **bioveiligheidsaudit door de Spaanse overheid**, geeft de dierenarts advies over de beste manier om de niet-naleving te verhelpen. Als het om documentatie gaat, helpt de dierenarts bij het opstellen van deze documenten. **Probeer de veehouder goed uit te leggen waarom deze tekortkoming is opgeschreven. Een veehouder moet inzien dat een verbetering van de tekortkoming méér is dan een oplegging van de wet: het is een kans om te voorkomen dat pathogene micro-organismen het bedrijf binnenkomen!**

2

Na het binnendringen in het bedrijf van **pathogene micro-organismen die van belang zijn voor de diergezondheid (Mycoplasma) en de volksgezondheid (Salmonella)**, onderzoekt de dierenarts de mogelijke route van introductie en adviseert de pluimveehouder over een bioveiligheidsverbeterplan om te voorkomen dat het opnieuw gebeurt of zich verspreidt naar andere pluimveestallen. **Probeer de pluimveehouder altijd goed uit te leggen wat de motivatie en reden is voor de maatregelen van het verbeterplan!**

3

Tijdens **routinecontroles op het bedrijf** adviseert de dierenarts de veehouder wanneer hij een risicofactor ontdekt die door de toepassing van een bioveiligheidsmaatregel kan worden beperkt. **Ook al ga je vaak naar het bedrijf, probeer altijd aandacht te besteden aan de status van de bioveiligheidsmaatregelen op het bedrijf en als u tekortkomingen constateert, meld die dan aan de veehouder!**

Meer informatie:

- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

NetPoulSafe

THEORETISCHE/PRACTISCHE BIOVEILIGHEIDSCURSUSSEN VOOR PLUIMVEEHoudERS

Hoofdpunten

- Het belang voor veehouders om te weten hoe bioveiligheidsmaatregelen correct toe te passen.
- Theoretisch deel van de cursus.
- Praktisch gedeelte van de cursus.

Een goede methode om veehouders te motiveren en bewust te maken van de noodzaak om de juiste bioveiligheidsprotocollen op hun bedrijven toe te passen, is het geven van **theoretische/praktische cursussen**. In de regio Valencia (Spanje) worden deze cursussen fysiek gegeven door dierenartsen in de faciliteiten van het Centrum voor Pluimveekwaliteit en Diervoeder van de Valenciaanse Gemeenschap (**CECAV**, Spanje).

De meeste cursussen zijn gericht op bioveiligheidsmaatregelen om de insleep van ziekteverwekkers te voorkomen (cursussen over **reiniging en desinfectie, dierenwelzijn, ziektepreventie** en **salmonellabestrijdingsmaatregelen**). Daarnaast worden cursussen gegeven die gericht zijn op alternatieve maatregelen voor de bestrijding van deze ziekteverwekkers, zoals het gebruik van **faagtherapie**.

Hoe vinden deze cursussen plaats?

1

Waar?

2

Theoretisch deel

3

Praktisch deel

1

De cursussen worden door dierenartsen gegeven op het Centrum voor Pluimveekwaliteit en Diervoeder van de Valenciaanse Gemeenschap (**CECAV**, Spanje). Afhankelijk van het soort cursus komen pluimveehouders uit de vleessector, uit de legsector, of uit beide sectoren (bijvoorbeeld bij een cursus reiniging en desinfectie) bijeen. Het aantal deelnemende pluimveehouders is beperkt tot 20 personen. In het geval van cursussen voor de vleessector behoren alle deelnemende pluimveehouders altijd tot dezelfde integrator.

Figuur 1: ruimte waar de cursus georganiseerd wordt.

2

Het **theoretische gedeelte** van de cursus bestaat uit uitleg door verschillende docenten die experts zijn op verschillende gebieden, waarbij de nadruk wordt gelegd op het belang van de (correcte) toepassing van bioveiligheidsmaatregelen. De uitleg van de experts wordt ondersteund met video's en foto's. **U als docent kunt bijvoorbeeld foto's nemen van ruimingen als gevolg van uitbraken van vogelgriep om veehouders ervan bewust te maken dat ze voorzichtig moeten zijn als ze niet willen dat hun dieren hetzelfde overkomt!**

3

In het **praktijkgedeelte van de cursus** is er een discussie tussen de veehouders en de docenten waarbij ervaringen worden uitgewisseld. U als docent begint met een open vraag zoals: **denkt u dat u uw bedrijfshygiënesluis correct gebruikt? Heeft u een correcte afscheiding tussen het vuile en het schone gedeelte van uw bedrijf?** En laat de veehouders hierover vertellen. Tenslotte worden er zelfbeoordelingsactiviteiten uitgevoerd.

Bioveiligheid is de belangrijkste maatregel om te voorkomen dat pathogenen een pluimveebedrijf binnendringen. Daarom zijn de belangrijkste doelstellingen van deze cursussen:

- De pluimveehouders bewust te maken van de **voordelen** van goede bioveiligheidsmaatregelen;
- Informeren over de **mogelijke economische gevolgen en de gevolgen voor de volksgezondheid** van het niet correct uitvoeren van deze maatregelen;
- Opleiden in de **correcte toepassing** van de belangrijkste bioveiligheidsmaatregelen.

DESTINATARIOS
Titolares de explotación y personal encargado de cuidar y manipular los animales de acuerdo con el REAL DECRETO 682/2020, de 20 de mayo, por el que se establecen los normas mínimas para la protección de los pajaros destinados a la producción de carne.

INSCRIPCIÓN
Plazas limitadas. Las plazas disponibles se asignarán por rigoroso orden de inscripción. Coste: 50€
Realizar transferencia bancaria o ingreso en la cuenta de LA CAJA:
IBAN: 2100 2300 0022 0002 5036
Confirmar asistencia a través del correo electrónico a.serrano@cecav.es o tel: 964092387

LUGAR DE CELEBRACIÓN
Sala Polivalente
Centro de Calidad Avícola y Alimentación Animal de la Comunidad Valenciana
Calle Nules 15
12539 - Alquerías del Niño Perdido (Castellón)
Tel: 964 592 387
www.360V.es

Curso de BIENESTAR ANIMAL EN EXPLOTACIONES AVICOLAS DE PRODUCCION DE CARNE
Alquerías del Niño Perdido (Castellón), 15 a 18 y 21 de mayo 2018

MARTES 15 DE MAYO 2018
09:45-10:00h Presentación
10:00-11:00h Repeticiones del bienestar animal en la productividad de las explotaciones y la calidad de los productos. D. Santiago Bellas, Director de Avicultura de Qualvet
11:00-12:00h Instalaciones y equipos ganaderos: bebederos, alimentación, camas, ventilación y calefacción, iluminación. D. Vicente Salvador, Director de Producción Florida, S.A.
12:00-12:15h Pausa
12:15-14:15h Concepto de bienestar animal. Índices. Criterios de valoración de estrés en aves domésticas. D. Oscar Marin, veterinario de AGROTORRA

MIERCOLES 16 DE MAYO 2018
09:00-11:00h Día de Fregamintados de Calidad, calidad y forma de suministro de agua y alimento. D. Javier Ampuella, Veterinario de UVEVA
11:00-12:00h Legislación sanitaria. Registros en las explotaciones. Remisión de información sanitaria al órgano competente. Dña. Mónica Mendes, Directora de ASAV

JUEVES 17 DE MAYO 2018
12:00-12:15h Pausa
12:15-13:15h Medidas preventivas de bioseguridad. Planes sanitarios. Seguridad e higiene en el trabajo. Equipos de Protección Individual. D. Pablo Catalá, Director del CECAV
13:15-14:15h Legislación sobre bienestar animal. D. Eric Vilabí, Técnico de MSD

VIERNES 18 DE MAYO 2018
12:00-12:15h Pausa
12:15-14:15h Implicaciones de las prácticas de carga y transporte a establos en bienestar animal. D. Jesús Díaz, Director Técnico de Pentabiol

VIERNES 18 DE MAYO 2018
10:00-12:00h Aspectos sociales de bienestar animal: económicos y éticos. La necesidad de formación en bienestar animal. Pasado, presente y futuro del bienestar animal en la UE y en el Mundo
Dña. Teresa Sevilla, Veterinaria

VIERNES 18 DE MAYO 2018
12:00-12:15h Pausa
12:15-13:15h Conocimiento y manejo de los animales: Anatomía, fisiología y comportamiento. D. Oscar Herrero, STC Avicultura y Distribución de NANTA, S.A.
13:15-14:15h Cuidados de emergencia: sacrificio y eliminación de emergencia. Dña. Mónica Mendes, Directora de ASAV

LUNES 21 DE MAYO 2018
09:00-13:00h Bloque Práctico
Por razones sanitarias, la visita a explotaciones ganaderas puede sustituirse íntegramente por la exposición de diferente material audiovisual adecuado y relativo tanto a instalaciones como a manejo.
Crítica y discusión de las exposiciones.
Taller de discusión con las aportaciones de los asistentes. Puesta en común de las experiencias y conclusiones.
13:00-14:00h Prueba de aptitud

Figuur 2: programma van de cursus

Meer informatie:

- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

NetPoulSafe

Opleiding en training voor pluimveehouders

Algemeen

Hoofdpunten

- 1. Het belang van opleiding op het gebied van bioveiligheid
- 2. Wat is bioveiligheid? Onjuiste en juiste bioveiligheidspraktijken
- 3. Wat kunnen we doen, hoe kunnen we verbeteren?

Vanaf 2022 is de Universiteit voor diergeneeskunde van Boedapest (UVMB) gestart met het aanbieden van een uitgebreide opleiding over bioveiligheid voor ondernemers, bedrijfsleiders en sectorleiders.

Hybride vorm:
fysieke en online
opleiding

Lesmateriaal, opleidingsvideo's:

- Bioveiligheid in het algemeen, onjuiste en juiste praktijken
- Overdracht van besmettelijke ziekten
- Persoonlijke hygiëne en hygiëne op het bedrijf
- Reiniging en ontsmetting

Vragenlijsten, online opdrachten - voor en na de opleiding:

- Hoe is de bioveiligheid op het eigen bedrijf?
- Wat moet er veranderen, wat kan er verbeterd worden?

Bedrijfsbezoek: één dag alles wat geleerd is toepassen in de praktijk.

NETPOULSAFE project:
www.netpoulsafe.eu

NetPoulSafe

Training voor pluimveehouders over bioveiligheid

Hoofdpunten

- Training over bioveiligheid
- Bioveiligheid in de pluimveehouderij
- “Train de trainers”

Het betreden van vleeskuikenstallen door de mens kan 50 tot 150 keer voorkomen tijdens de levensduur van een koppel. Dit is onvermijdelijk voor een goede verzorging en productie van de dieren, en vormt een aanzienlijk risico voor de insleep van ziekteverwekkers (bv. Campylobacter sp.) in de koppels.

- Wagenaar et al. 2006

Het opleiden van werknemers met het oog op bioveiligheid kan een goede investering zijn voor het pluimveebedrijf.

Een bioveiligheidsopleiding voor werknemers in de pluimveesector zou de hygiënische omstandigheden, de gezondheid van de dieren, de productiviteit en de kwaliteit helpen verbeteren.

Wie heeft training nodig?

Een sector-brede aanpak voor de volgende personen:

*bedrijfsleiders
medewerkers pluimveebedrijf
medewerkers broederij
vangploeg
vrachtwagenchauffeurs
voervoerlichters
dierenartsen*

Training zou aangeboden moeten worden in verschillende vormen:

Workshops, studiedagen en e-learning

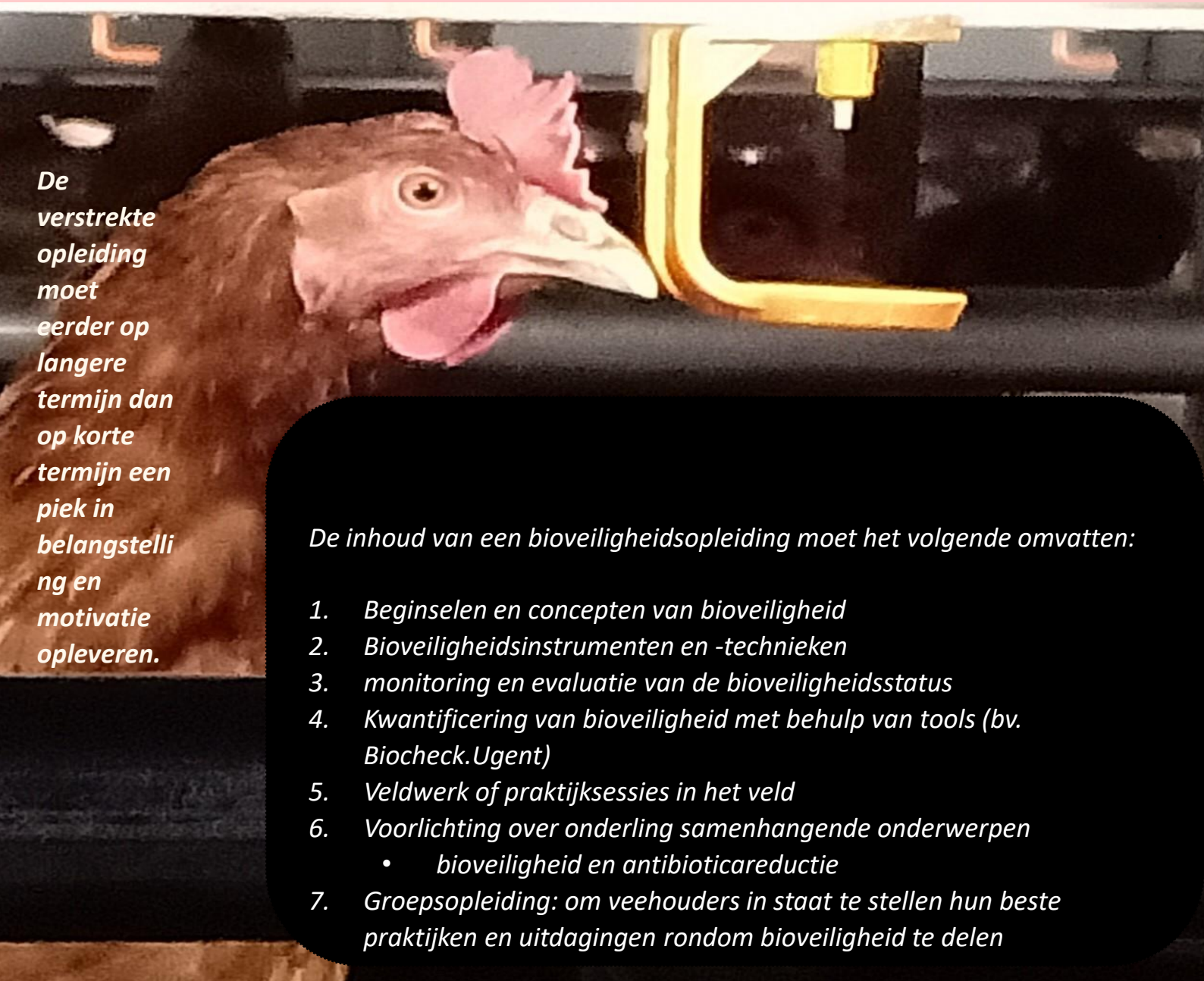

“Train de trainers”

Zodra een persoon van een sector/bedrijf/ organisatie de opleiding heeft gekregen, kunnen zij op hun beurt andere mensen opleiden en zo kan, na verloop van tijd, het inzicht in de bioveiligheid van al het personeel worden verbeterd.

Cascade opleiding proces

Voorzitters van pluimveeverenigingen zouden moeten worden opgeleid om het bewustzijn onder pluimveehouders te verhogen om goede praktijken snel te verspreiden. Één team/bedrijfslid zou moeten worden opgeleid om kennis aan anderen over te brengen die nauw betrokken zijn bij de dagelijkse verrichtingen in de pluimveehouderij.

De verstrekte opleiding moet eerder op langere termijn dan op korte termijn een piek in belangstelling en motivatie opleveren.

De inhoud van een bioveiligheidsopleiding moet het volgende omvatten:

- 1. Beginselen en concepten van bioveiligheid*
- 2. Bioveiligheidsinstrumenten en -technieken*
- 3. monitoring en evaluatie van de bioveiligheidsstatus*
- 4. Kwantificering van bioveiligheid met behulp van tools (bv. Biocheck.Ugent)*
- 5. Veldwerk of praktijksessies in het veld*
- 6. Voorlichting over onderling samenhangende onderwerpen*
  - bioveiligheid en antibioticareductie*
- 7. Groepsopleiding: om veehouders in staat te stellen hun beste praktijken en uitdagingen rondom bioveiligheid te delen*

Opleiding in bioveiligheid neemt geen vaste vorm aan.

De aard en het niveau van de opleiding hangen af van de behoeften van degenen die moeten worden opgeleid.

Voor het verbeteren van de bioveiligheid rond het afvoeren van dieren wordt er bijvoorbeeld een opleiding over bioveiligheid gegeven aan bedrijven die vangploegen leveren, waarbij gedragsverandering ook wordt meegenomen in de training.

Opleiden van veehouders is gericht op **leren** en **probleemoplossing**.

Voordelen van opleiding/training:

- *Opgeleide veehouders worden betere besluitvormers.*
- *Opleiding zal zich vertalen in een beter inkomen.*
- *Helpt om de noodzaak te begrijpen van het handhaven van bedrijfshygiëne.*
- *Helpt om op de hoogte te blijven van nieuwe innovaties.*
- *Helpt veehouders om nieuwe concepten te begrijpen en kennis toe te passen in het bedrijf.*
- *Goed opgeleide veehouders zijn beter voorbereid om nieuwe uitdagingen aan te gaan.*
- *Opleiding zou ook de capaciteit van de veterinaire diensten versterken.*

Figuur 1. Bioveiligheidstraining voor veehouders door Hilde Van Meirhaeghe (VETWORKS)

Openbare en particuliere sectoren die opleidingsprogramma's voor pluimveehouders aanbieden, moeten ook aandacht besteden aan "bioveiligheid-gerelateerde":

- *Kennis*
- *Vaardigheden*
- *Mogelijkheden*
- *Gedrag*
- *Verbeteringen*
- *Duurzaamheid*

Bronnen:

- de Goede, L. (2015). An Analysis of Strategies to educate Dutch Poultry Farmers about Sustainability Issues.
- <https://doi.org/10.1590/S1516-635X2013000200001>

Meer informatie: NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

INDIVIDUELE BEGELEIDING VOOR PLUIMVEEBEDRIJVEN MET EEN AFZET VIA DE KORTE KETEN

HOOFDPUNTEN

- Bedrijven die producten afzetten in een korte keten hebben verschillende uitdagingen rondom gezondheid, techniek en logistiek.
- De individuele coaching die getest is op Franse korte keten bedrijven lijkt een effectieve ondersteuning te zijn.
- Deze coachingsmethode zou verspreid kunnen worden onder alle adviseurs voor een breder effect.

Productiesystemen van korte keten bedrijven

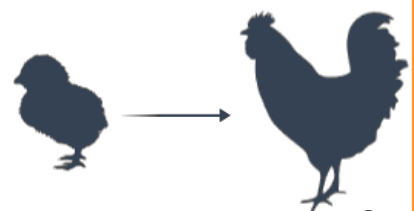
Vrije uitloop

Meerdere diersoorten

Meerdere leeftijden

INDIVIDUELE BEGELEIDING VOOR PLUIMVEEBEDRIJVEN MET EEN AFZET VIA DE KORTE KETEN

- Dergelijke uiteenlopende systemen maken het uitdagend om **bioveiligheidsnormen** in de praktijk toe te passen.
- Korte keten bedrijven hebben verschillende niveaus van **technisch en sanitair toezicht**: de aanwezigheid van een technicus en de mate van specialisatie in pluimvee verschilt per regio...
→ Dit maakt het toepassen van bioveiligheidsmaatregelen des te moeilijker!

Resultaat van coaching bij korte keten bedrijven

De coaching sessies werden uitgevoerd in de regio's Bretagne en midden Frankrijk.

1. De belangrijkste uitdagingen bij het voldoen aan bioveiligheidsnormen

- Bewustwording van pluimveehouders rondom bioveiligheid
- Hygiënesluizen inrichten
- Bedrijfshygiënezones afbakenen

2. Toegepaste oplossingen

Bouwen van een hygiënesluis

Gedeeltelijke omheining van de productiezone

Toepassen van een voetbad met kalk

3. Tevreden pluimveehouders!

"Veranderingen bedenken is moeilijker dan ze doorvoeren, ik ben blij met het resultaat!"

Een effectieve ondersteunende maatregel

Wat zijn de voorwaarden voor effectieve coaching?

- De boer centraal stellen in het verbeteringsproces

→ **Motivatie op lange termijn**

- Kennis en ideeën delen met de pluimveehouders en hun medewerkers

→ **Praktische oplossingen die op het bedrijf kunnen worden gerealiseerd**

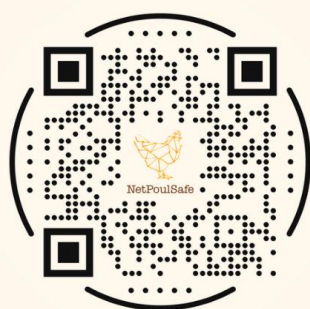
Hoe kan het gebruik van individuele coaching worden uitgebreid?

- Deze methode verspreiden onder **alle pluimvee adviseurs**
- Een netwerk creëren voor het **delen van oplossingen** die in verschillende situaties zijn gevonden en getest

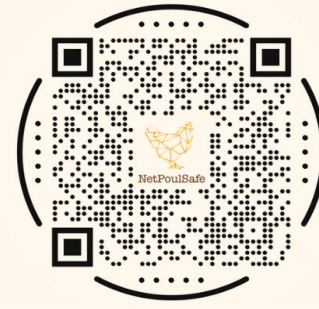
Ontdek in detail hoe je coaching uitvoert en een beoordelingsinstrument voor bioveiligheidsniveaus gebruikt:

Coaching methodiek

De Biocheck.Ugent tool

Discussie tussen 2 coaching experts

Meer informatie:

[Gids over bioveiligheid \(franstalig\)](#)

Pictogrammen ontworpen door Freepik en BioRender.

Dit project werd gefinancierd door het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie onder subsidieovereenkomst nr. 101000728 (NetPoulSafe).

Algemeen

Hoofdpunten

- Iedereen is verschillend. Iedereen heeft zijn eigen kenmerken, persoonlijkheid, gewoonten en behoeften, wat tot uiting komt in je type "beest"*.
- Als je intensief moet samenwerken in een team (bijv. in een coachingstraject), begin dan met de volgende oefening met je teamleden: bespreek met elkaar welk type "beest" je bent aan de hand van onderstaande afbeelding. Gebruik vervolgens de informatie van pagina 2 en 3 om te begrijpen hoe je het beste kunt communiceren met je teamgenoten. Communicatie die is afgestemd op het type beest van de ander is effectiever.
- Door elkaars eigenschappen te begrijpen, hoe anderen reageren en zich gedragen, geef je de samenwerking in het team een goede start. Het stimuleert een goede verstandhouding en een goede communicatie.

*De aard van het beestje onderscheidt vier "beesten" met hun eigen kenmerken, die typerend zijn voor ons ondernemerschap.

Kwaliteiten: kalm, bedachtzaam, analytisch, feiten, structuur, afspraak is afspraak.

Valkuilen: pietluttig, saai, star, conservatief, zekerheden.

Leren: gestructureerd, klassikaal, door vakkundige docent

Kwaliteiten: daadkrachtig, zelfverzekerd, grote lijn overzien, prestige, eigen visie en risico's nemen.

Valkuilen: snelheid, te grote risico's aangaan, groots denken, altijd gaan voor winst.

Leren: hanen leren door te doen en te kijken. Onder spanning komt de haan tot zijn recht.

Kwaliteiten: vlijtig, harde werker, toegewijd, eerlijk, loyaal aan mensen om zich heen, bescheiden.

Valkuilen: fanatisme, perfectionisme, onderdanigheid, bemoeizuchtig.

Leren: bijen leren samen met anderen en wil graag veel oefenen.

Kwaliteiten: creatief, inspirerend, enthousiasmerend, fantasierijk, positief, verwonderend de wereld in kijkend.

Valkuilen: te optimistisch, chaotisch, oppervlakkig en snel afgeleid.

Leren: vlinders leren niet, ze ontdekken. Leven en leren is voor hen hetzelfde.

Ik ben een **uil** en ik praat tegen een...

Ik heb onze werkwijze nog eens goed geanalyseerd en ik denk dat we het een beetje anders zouden moeten doen, namelijk zorgvuldiger. De cijfers tonen namelijk aan dat we dan efficiënter gaan werken. Wat denk jij ervan?

Hoe gaat het met je? Heb je met elkaar op de nieuwe manier gewerkt? Hoe voelde dat? Zullen we dit voortaan zo blijven doen?

Ik heb hier de cijfers, zo zie je dat deze werkwijze meer resultaat oplevert. Ga je akkoord met deze nieuwe afspraken?

Je hebt vast de nieuwe manier van werken al geprobeerd? Leuk he? Zullen we het voortaan dan zo gaan doen?

Ik ben een **bij** en ik praat tegen een...

Volgens mij worden de afspraken in het bedrijf niet zo goed nagekomen. Weet jij hoe dat komt? Wat moeten we afspreken om beter te kunnen samenwerken binnen het bedrijf?

Ik voel dat de sfeer binnen het bedrijf niet zo goed is. Wat vind jij daarvan? Wat zullen we hier samen aan gaan doen?

Ik vind dat het niet goed loopt binnen het bedrijf, de resultaten blijven achter. Wat wil je dat ik ga doen?

Hoe gaat het met jou? Voel jij je goed thuis binnen het bedrijf of zou de sfeer nog beter kunnen? Heb jij ideeën om dat aan te pakken?

Ik ben een **haan** en ik praat tegen een...

We redden het niet op tijd als we nu niet de eerste stap zetten met dit project. Ik heb hier de grote lijnen uitgezet. Zou jij er een gedetailleerd plan van kunnen maken en aangeven wanneer wat moet gebeuren?

Ik heb je hulp nodig (en dat van de anderen). Het zou voor iedereen goed zijn als we hiermee nu gaan starten. Kun jij jouw stuk ook klaar hebben voor volgende week?

Dit project komt niet van de grond. Er gebeurt niets. Als ik nu dit doe en jij bent verantwoordelijk voor dat deel. Welk resultaat behalen we dan?

Ik heb het gevoel dat er rondom dit project niets gebeurt. Heb jij ideeën om iedereen weer enthousiast te maken?

Ik ben een **vlinder** en ik praat tegen een...

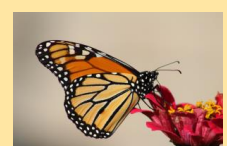
Om dit product te verbeteren heb ik wel een idee, maar dat moet nog in detail worden uitgewerkt. Dit zijn de voordelen en de nadelen. Wil jij deze eens goed bekijken en een voorstel doen?

Hoe gaat het met je? Ik liep laatst door de stal en bedacht iets om het beter te maken voor ons allemaal. Zullen we samen eens kijken hoe dat zou kunnen?

Ik heb een idee voor een nieuwe taak. Daarmee kunnen we winst maken. Wil je mij helpen dit idee te ontwikkelen?

Ik heb een idee voor een nieuwe taak. Daarmee kunnen we winst maken. Wil je mij helpen dit idee te ontwikkelen?

Meer informatie:

- NETPOULSAFE project : <https://www.netpoulsafe.eu>

Lijst van auteurs

<p>Arthi Amalraj¹, Jeroen Dewulf¹, Hilde van Meirhaeghe², Helena Ferreira³</p> <p>¹ Department of Internal Medicine, Reproduction and Population Medicine, Faculty of Veterinary Medicine, Ghent University, Merelbeke, Belgium ² Vetworks BV, Aalter, Belgium ³ ILVO (Flanders Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food), Merelbeke, Belgium</p>
<p>Anne-Christine Lefort¹, Nathalie Rousset¹, Justine Grillet¹, Rozenn Souillard², Sophie Le Bouquin², Virginie Allain², Charlotte Warembourg³, Jocelyn Marguerie³, Mattias Delpont⁴, Suzon Bedu⁵, Lucie Maillet⁵</p> <p>¹ ITAVI, Institut Technique de l'Aviculture, Pisciculture et Cuniculture, Paris, France ² Epidemiology, Health and Welfare Unit, French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety, Ploufragan, France ³ SNGTV, Société Nationale des Groupements Techniques Vétérinaires, France ⁴ IHAP, Université de Toulouse, INRAE, ENVT, Toulouse, France ⁵ Euroquality, Paris, France</p>
<p>László Kovács¹, László Könyves¹, Miklós Süth², Ákos Józwiak³, Eszter Takács⁴, András Székács⁴, Mária Kovács-Weber⁵</p> <p>¹ Department of Animal Hygiene, Herd Health and Mobile Clinic, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary ² Department of Food Hygiene, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary ³ Department of Digital Food Science, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary ⁴ Agro-Environmental Research Centre, Institute of Environmental Sciences, Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary ⁵ Department of Animal Husbandry & Animal Welfare, Institute of Animal Sciences, Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Hungary</p>
<p>Alessandra Piccirillo¹, Giuditta Tilli¹, Angela Trocino², Roberta Tolosi¹</p> <p>¹ Department of Comparative Biomedicine and Food Science, University of Padova, Legnaro, Italy ² Department of Agronomy, Food, Natural Resources, Animals and Environment, University of Padova, Legnaro, Italy</p>
<p>Annick Spaans¹</p> <p>¹ Southern Agriculture and Horticulture Organization (ZLTO), s-Hertogenbosch, The Netherlands</p>
<p>Artur Żbikowski¹, Piotr Szeleszczuk¹, Karol Pawłowski¹, Krzysztof Adamczyk¹</p> <p>¹ Department of Pathology and Veterinary Diagnostics, Institute of Veterinary Medicine, Warsaw University of Life Sciences, Warsaw, Poland</p>
<p>Sandra Sevilla¹, Aitor Devesa^{1,2}</p> <p>¹ Centro de Calidad Avícola y Alimentación Animal de la Comunidad Valenciana (CECAV), Castellón, Spain ² Centre de Sanitat Avícola de Catalunya i Aragó (CESAC), Reus, Spain</p>

Meer informatie over bioveiligheidsmaatregelen in de pluimveeproductie is te vinden op <https://www.netpoulsafe.eu/nl/>.

Hier kunnen ook podcasts, video's, factsheets, artikels en **e-learningmodules** over bioveiligheid terug gevonden worden (<https://unipd.link/NetpoulsafeNL>).

Dit project is gefinancierd door het onderzoeken innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. 101000728 (NetPoulSafe)

*QR-code met de link naar het
kennisreservoir van het NetPoulSafe
project*

Dit project is gefinancierd door het onderzoeken innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Unie in het kader van subsidieovereenkomst nr. 101000728 (NetPoulSafe)

